

PARAT (11) sb m

par- (8), pâr- (1); par- : pâr- *BielSat* (1:1); *drugie a pochylone*.

sg *A parât* (1). ◇ *I Parât(e)m* (1). ◇ *pl N parâty* (2). ◇ *G parât(o)w* (1). ◇ *A parâty* (5). ◇ *I parâty* (1).
Sł stp, Cn brak, Linde XVI (jeden z niżej notowanych przykładów) – XVII w.

1. *Parada, pozycja obronna w szermierce, zasłona* [*paratus Łac śr*] (2) : Szermyerz dotąd vcźnyá fwego vczy fšermowác/ fštuki czynić/ páraty wypráwyác/ áz go mištrzem oštáwi *GliczKsiqż* O2.

Przen (1) : Pátržze co fą zá fštuki fšzymierfkie w mądrošci/ Pirwfzy párat vcźnyfš z zacney pocźciwošci. A potym s fšwiętey cnoty gdy vcźnyfš ganek/ Pewnieć wnet dádžá zá zyfk bá y poflá wianek. *RejWiz* 80.

2. *Sztuczka, niecna sprawka; wybieg, zwodzenie* (8) : *RejKup* m5; [*Karność mówi do Młodości*] A ták trzebác polepšzenia/ Lepšzego niž małz ćwiczenia/ By pozbełá fšwych páratow/ A fštrzegłá fštárfšzych mándatow. *BielKom* E3, E3; Sędzyowie/ Stároštowie/ co tu was fšádzili/ Po dyableć fie tam [= *w piekle*] teraz wfzyfšcy doržádzili. [...] Náržekáią ná iákies záfždy prokuraty/ Ze ie ktemu zwodzili iákies páraty. *RejWiz* 162; nawięcey táf tego [*rozboju a drapiestwa*] czynili gdzie ludzie fšpokoyne czuli/ ábych wam miał łotrowfkie páraty powiádác ná nie kthorychem šwiádom/ czáfuby mi niedoštáło *BielKron* 244, 402; Aby káfždy zuchwálec/ ták długo był w wieży. Ažby s niego wypádł y pijáne [= *dokonane po pijanemu*] paraty *BielSat* D, D2v.

3. *n-pers* (1) : fšch wgołynczewye fuknya Czwykowfka zagrođnykovy kthorego parathem zowá vkradł *LibMal* 1546/120v.

ZCh